

Ο ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Μᾶλλον ἀγαθοῦ καὶ εἰρηνικοῦ ἀστοῦ τύπον, ἢ ἀρειμανίου ἀξιοματικοῦ ἐνεῖχε τὸ καθόλου παράστημα τοῦ Γεωργίου Βορίδου, λοχαγοῦ τοῦ Οἰκονομικοῦ Σώματος, καὶ διαχειριστοῦ τοῦ *** συντάγματος τοῦ *** σώματος. Καθ' ὃν τρόπον ἔφερε τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ στολὴν, ἀνεμίμνησκε τοὺς λοχαγούς ἐκείνους τῆς ἐθνοφυλακῆς, διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ὁποίας συνετριβή εἰς θρόνος, καὶ τοὺς ὁποίους ἀκόμη καὶ σήμερον ἀναπολώ, περιβαλλομένους μετὰ μεσημβριαν ἐκάστης Κυριακῆς, τὴν κλασικὴν ἐκείνην στολὴν τὴν ἀλησμόνητον, τὸ αἵματόχροον πιλίκιον, τὸ ποδῆρες χιτώνιον μὲ ἀνεστραμμένας τὰς πτέρυγας ὑπὸ τὴν ζώνην τοῦ ξίφους καὶ τὰς τεφρὰς εὐρείας σκελέας, κλείοντας μετὰ στεναγμῶν τὰ ἐμπορικὰ αὐτῶν καταστήματα καὶ ὀδηγοῦντας ὑπὸ τὸν ἐκκωφαντικὸν ἦχον τῶν τυμπάνων τοὺς πλήρεις στρατιωτικοῦ μένους λόχους τῶν πρὸς τὸ πεδίον τοῦ Ἀρεως. Ἐκεῖ κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν, τοῦ καιροῦ ἐπιτρέποντος ὑφίστατο ἡ ἐθνοφυλακὴ, τὴν ἀγγαρεῖαν ταύτην, πρὸς πολεμικὴν ἐξάσκησιν, συνισταμένην στερεοτύπως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἐπιθεώρησιν τῶν ἐθνοφυλάκων, παρατεταγμένων ἐν ἀτελευτήτῳ γραμμῇ, ἥτις ὁμως οὐδεμίαν εἶχεν ὑποχρέωσιν νὰ ἦναι εὐθεῖα.

Ἄλλὰ διὰ νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀποπλάνησίν μου πρὸς τὰς παιδικὰς ἐκείνας ἐντυπώσεις μου ἐκ τῆς μακαρίτιδος ἐθνοφυλακῆς, τοῦ παλλαδίου τούτου τῶν ἐθνικῶν ἐλευθεριῶν, ὡς ἐθροντοφώνουν τότε οἱ ῥήτορες τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως ἐπανέρχομαι εἰς τὴν ἀτελεῖ σκιαγραφίαν τοῦ Γεωργίου Βορίδου.

Φυσικῶς δὲ ἀρχομαι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς. Τὸ πιλίκιον αὐτοῦ ἔκλινε πρὸς τὰ ὀπισθεν καὶ ἀριστερά, ὡς ἀναπαυτικὸς νυκτικὸς σκουῖφος, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε τὸ δεξιὸν αὐτοῦ οὐς ὑφίστατο σχεδὸν ὀλικὴν ἐκλειψίν ὑπὸ τοὺς θυσάνους τοῦ λοφίου του. Ἡ μορφή του κανονικὴ, ἄψογος, ἐξέφραζεν εὐτυχίαν ἀνέφελον, ἀλλὰ καὶ ἀπειρον ἀγαθότητα ψυχῆς. Τὸ χιτώνιον του διέγραφεν ἐπὶ τοῦ στομάχου καὶ τῆς κοιλίας αὐτοῦ τόξον, τὸ ὁποῖον δυστυχῶς δὲν ἀπέειχε πολὺ τοῦ ἡμικυκλίου· ἡ εὐρεῖα δὲ σκελεῖα κατέβηκεν ἀποτόμως εἰς ἰκανῶς σεβαστὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, παρακλωσμένη ὑπὸ τῶν ὑποπεζίων του νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὕψη μᾶλλον δυσθεώρητα. Τὸ ξίφος, τέλος, χαλαρώτατα ἐμπορημένον, ἐκρέματο μελαγχολικῶς, οἶοναἰ ἀσχάλλον διὰ τὴν τόσον ἀκομψὸν ἀνάρτησίν του.

Ἄλλ' ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ παραστήματος ἐπιδρωῖσι πολὺ αἱ ἐξεις τοῦ βίου καὶ ἡ ἡλικία. Ὁ πεντηκονταετής ἤδη λοχαγὸς ὑπῆρξεν ἐφ' ἰκανὸν τύπος κομψοῦ, χαριτωμένου στρατιώτου· ὑπὸ τὸ πεζὸν δέ, τὸ σχεδὸν χυδαῖον παράστημα τῆς σήμερον, κρύπτεται ἐν αὐτῷ χαρακτῆρ ἀναλλοιώτως ὑπερήφανος, ψυχὴ ἥρωικὴ, ἥτις, ὅτε ὁ Βορίδης ἦτο ὑπαξιωματικὸς τοῦ πεζικοῦ, εἶχεν ἀντιμετωπίσει πολλάκις τὸν θάνατον ἀτάραχος, ἐνθουσιώδης, καὶ ἐν συμπλοκαῖς πρὸς ληστρικὰς συμμορίας καὶ κατὰ τὴν ἐν ἔτει 1866 ἐξέγερσιν ὑποδοῦλου νήσου, εἰς ἣν ἀπὸ τῶν πρώτων συμπλοκῶν, μέχρι τῆς ὑστάτης αὐτῆς πνοῆς εἶχε παράσχει τὸν βραχιονά του.

Ἐκτοτε ὁμως ἤλλαξαν οἱ χρόνοι. Ἀπὸ εἰκοσαετίας ἤδη ἀξιοματικὸς οικονομικὸς, μὴ χειριζόμενος εἰμὴ τὴν γραφίδα καὶ τὸ μολυβδοκόνδυλον, κεκλιμένος ἀπὸ πρωίας μέχρις ἐσπέρας ἐπὶ τῶν καταστάσεων, τῶν πρωτοκόλλων καὶ τῶν λογιστικῶν βιβλίων ὑπέστη φυσικῶς κατὰ μικρὸν τὴν ἐξέλιξιν ταύτην.

Ἀφ' ἧς δὲ ἐγένετο ἀξιοματικὸς τῆς Οἰκονομίας ἡ στρατιωτικὴ τιμὴ, ἧς εἶχε πάντοτε τὴν συνειδήσιν ὑπὸ τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον αὐτῆς ἔννοιαν, ἀπεκρυσταλλώθη ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν μορφήν τῆς διαχειριστικῆς τιμῆς, ἣν ἀνήγαγεν εἰς θρησκείαν. Τὸ χρέμα τοῦ στρατεύματος ἦτο δι' αὐτὸν ἡ ἱερωτέρα παρακαταθήκη· ἡ ὑφίστη δὲ τῶν τιμῶν ἡ φύλαξις καὶ διαχειρίσις αὐτοῦ· ἐν τῇ θρησκολήπτῳ φαντασίᾳ του τὸ χρηματοκιβώτιον τοῦ συντάγματος ἐλάμβανε τὸ σχῆμα Ἁγίας Τραπέζης, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ χρήματα, τὰ προσωρισμένα διὰ τὴν μισθοδοσίαν καὶ τὴν τροφήν τοῦ στρατιώτου τῆς πατριδος ἦσαν τὰ Ἁγία. Διὰ τοῦτο ἡσθάνετο ἀγωνιώδη ὀδύνην ὅσάκις νέον κροῦσμα διαχειριστικῆς ἀπιστίας ἀνηγγέλλετο εἰς τοὺς κύκλους τῶν ἀξιοματικῶν. Αἱ ἡμέραι, καθ' ἃς ἡ στολὴ τοῦ Σώματος του ἐρρυπαίνετο ἐν τῇ ἐπαρῇ τῶν ἀτιμωτικῶν ἐδωλίων τῶν στρατοδικείων ἦσαν διὰ τὸν Γεώργιον Βορίδην ἡμέραι ἀγωνίας καὶ πένθους· πολλάκις δὲ τὰς ἡμέρας ἐκείνας οὐδ' ἐξήρχετο τοῦ οἴκου του. Οὕτω δὲ ἐρριζωμένη ἦτο ἐν τῇ συνειδήσει του ἡ ἀλληλεγγύη τῆς στρατιωτικῆς συναδελφότητος, ὥστε ἡ ὕβρις ἣν ἤθελεν ἀκούσει κατὰ τοῦ ἀπίστου διαχειριστοῦ ἐνόμιζεν, ὅτι ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ προσώπου του.

Ἄλλὰ τὸ παράδοξον ἦτο ὁ ἐνθουσιώδης ἔρωσις, μεθ' οὗ περιέβαλλε τὴν πεζοτάτην ὑπηρεσίαν του. Ἐπὶ τῶν βιβλίων του ἔκυπτε μετ' ἀνεκφράστου ἠδονῆς, καλλιγραφῶν ἐκάστην ἐγγραφήν, φιλοτεχνῶν ἀριθμούς στραγγύλους, καλλιτεχνικούς, καὶ χαράσσαν μόνος τὰς καθέτους καὶ τὰς ὀριζοντίους ἐπὶ τοῦ βιβλίου ταμείου, τοῦ βιβλίου ληψοδοσιῶν καὶ ὄλων τῶν ἄλλων ψυχαγωγικῶν βιβλίων, τῶν συμπληρούντων τὴν λογιστικὴν μηχανὴν τοῦ συντάγματος. Ὅταν δὲ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς βοηθῆς ἡ ὁ γραφεὺς τοῦ ταμείου ὑπαξιωματικὸς, οἱ ἀποτελοῦντες τὸ προσωπικὸν τοῦ γραφείου του, ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ νὰ ἐργασθῶσιν, ἐνόμιζεν ὅτι τῷ κλέπτουσι μέρος τῶν ἀμυθῆτων ἠδονῶν τῆς παινητικωτάτης ἐργασίας του· δύναται τις δὲ νὰ φαντασθῇ μετὰ πόσης αὐταπαρηγήσεως καὶ ἐθελουσίας οἱ κύριοι οὗτοι

νοίξ μήπως υπολάβουν οι νεαροί συνάδελφοί του ότι βυμβουλκείται, ότι υπέκει: εις επιτακτικὰς υπαγορευσεις τῆς γυναικὸς του ἐπέσθη καὶ ἠγέρθη. — Δὲν θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος, διακόσασι δραχμαίς, εἶπε, θὰ πάρῃ μαζὺ του· ἔτσι γιὰ δοκιμὴν. Ἐπειτα δὲν θὰ μείνῃ οὔτε δύο ὧραις· πρὶν πλαγιάσῃ ἡ γυναικα του θὰ ἔχῃ γυρίσει στὸ σπῆτι του.

— "Ὅχι δά· Μὴ λέγετε τοῦτο, λοχαγέ μου· μὴ ἀναγκάζετε τὴν κυρία καὶ τὰ παιδιὰ νὰ ἀγρυπνοῦν. Γιατί ὅταν κάθεται κανεὶς στὸ τραπέζι τοῦ ντζόγου καὶ ὅταν θὰ ταξιδέψῃ μὲ πανιά, δὲν ἤξευρεῖ πότε θὰ τοῦ κάμῃ καιρὸ νὰ σηκωθῇ.

— "Ἐννοῖα σου καὶ μένα πάντα θὰ μοῦ κάμῃ καιρό· δὲν εὐρίσκω καμμία εὐχαρίστησι εἰς αὐτὴ τὴ διασκέδασι καὶ ἔρχομαι μόνον γιὰ νὰ σὰς κάνω συντροφιὰ.

Ἐπὶ τῇ δηλώσει ταύτῃ, μετὰ τὰς θερμὰς τῶν δύο νέων εὐχὰς, ὅπως τὸ νέον ἔτος φέρῃ εἰς τὴν οἰκογένειαν πᾶσαν εὐτυχίαν, ἀπῆλθον καὶ οἱ τρεῖς.

Ὅταν δὲ ἐκλείσθη ἡ θύρα τῆς οἰκίας καὶ ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ εὐρέθη μόνῃ μὲ τὰ μικρὰ τῆς τέκνα, ἀόριστος δυσθυμία ἐπεκάθισε τῆς ψυχῆς ὄλων. Καὶ αὐτὰ τὰ μικρὰ ἐσίγησαν, ὡς σιγᾶ αἰφνης ἐν τῷ φυλλώματι τῶν πτηνῶν τὸ κελάδημα, ἐνῶ ἠρεμεῖ ἔτι ἡ φύσις, ἐνῶ ἡ πνοὴ τῆς καταγίγδος, ἣτις θὰ ἀνασπάσῃ τῶν δένδρων τὰς ρίζας εἶναι ἔτι μακράν.

Ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ἡ Εἰρήνη παρηκολούθει τὸν κρότον τῶν βημάτων των, σθενύμενον, ἐκλείποντα. Τότε ἡ δυσθυμία αὐτῆς μετεβλήθη εἰς τρόμον ἀόριστον. Οὔτε αὐτὴ ἐγνώριζε τί ἐφοβεῖτο.

Ἀλλὰ τὸ προγνωστικὸν τῆς ψυχῆς τῆς, ἐν τῷ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς τῆς καὶ τῶν τέκνων τῆς πόνῳ, προανήγγελλεν εἰς αὐτὴν θύελλαν τρομακτικὴν, καταγίγδα δεινὴν ἐνασκῆπτουσαν ἐπὶ τοῦ ταπεινοῦ οἴκου τῆς.

Ἐσφιγξὲ τότε μετὰ παραφόρου τρόμου ἐπὶ τῆς ἀγκάλης τὰ τέκνα τῆς, ὡς θέλουσα νὰ τὰ προστατεύσῃ, καὶ προσβλέπουσα ἀπὸ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ συζύγου τῆς, πρὸς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ, ἐν ἣ ἐξηφανίσθη, ἐνόμισεν, ὅτι ἀπὸ τοῦ σκοτοῦς τοῦ ἐγγυτάτου μέλλοντος, σκοτεινοτέρου τῆς νυκτὸς ἐκείνης, ἐξώρμων ἐπελαύνουσαι κατ' αὐτῆς καὶ τῶν τέκνων τῆς Συμφοραί, ἀνάρητοι Συμφοραί, Ἐριννύες ἀμειλικτοί, ὧν ἤκουεν ἤδη τὸν φρενήρη δρόμον, προσόμοιον πρὸς τὸν παλμῶδη ἦχον βροντῆς, προαγγελλούσης τὴν ἐπιφερομένην λαίλαπα.

Θλιθερὰ διέφρευεν ἡ νύξ διὰ τὴν ταλαίπωρον γυναῖκα. Κατὰ τὴν δυσπνοιὴν ληθαργίαν, εἰς ἣν ἐβύθηζεν αὐτὴν ὁ κάματος τοῦ σώματος δεινοί τὴν ἀπέπνιγον ἐριάλατι καὶ μόνον ἀνεύρισκε σχετικὴν γαλήνην. ὅταν, ἀποτόμως ἀρυπνιζομένη τῆς κάρωσεως ταύτης, ἤκουε τὴν σιγῆν ἀρμονίαν τῆς ἡσύχου πνοῆς τῶν κοιμωμένων διδύμων ἀγγέλων.

[Ἐπειτα συνέχισα]

EMMANOYHΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΓΑΛΕΟΤΟΣ¹

Δράμα τοῦ Ἰωσήφ Ἐτσέγαράν (José Echegaray)
μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Ἰσπανικοῦ ὑπὸ Δ. Βικέλα.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

Λίθουσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰουλιανοῦ. Εἰς τὸ βάθος θύρα μεγάλη, χωριζομένη διὰ στενοῦ περάσματος ἀπὸ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς θύραν τῆς τραπεζαρίας, ἣ ὅποια μένει κλειστὴ κατὰ τὰς πρώτας σκηνάς. — Ἀριστερόθεν τοῦ θεατοῦ, κατὰ πρῶτον ἐξώστης, ἔπειτα δὲ θύρα. Δεξιόθεν δύο θύραι. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς, δεξιόθεν μὲν σοφᾶς, πρὸς δὲ τὰ ἀριστερὰ τράπεζα καὶ κάθισμα ἀναπαυτικόν. Διακόσμησις πλουσία. Ὡρα περὶ δυσμὰς ἡλίου.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΟΔΩΡΑ εἰς τὴν θύραν τοῦ ἐξώστου, καὶ ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ καθήμενος ἐπὶ τοῦ σοφᾶ καὶ συλλογισμένος.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ὡραία δύσις! Τί σύννεφα, τί ἥλιος, τί οὐρανός! Ἐάν εἰς τὸν ἄπειρον αἰθέρα κρύπτεται τὸ μέλλον, καθὼς λέγουν οἱ ποιηταὶ καὶ καθὼς ἐπίστευαν οἱ πατέρες μας, — εἰάν εἰς αὐτὸν τὸν γαλανὸν θάλλον τὰ πύρινα ἄστρα γράφουν τὸ ἄδηλον μυστήριον τῆς εἰμαρμένης τῶν ἀνθρώπων, — καὶ εἰάν αὐτὴ ἡ λαμπρὰ ἐσπέρα εἶναι ἡ σελὶς τοῦ ἰδικοῦ μας πεπρωμένου, πόση εὐτυχία μᾶς προσμένει, τί μέλλον φαιδρὸν, πόση ζωὴ εἰς τὴν ζωὴν μας, πόσον φῶς εἰς τὸν οὐρανὸν μας! Δὲν εἶνε ἀλήθεια; (πλησιάζουσα πρὸς τὸν Ἰουλιανόν). Ἀλλὰ, τί συλλογίζεσαι; — Ἐλα, Ἰουλιανέ, κύτταξε ἐκεῖ εἰς τὸ ἄπειρον. — Δὲν μὲ ἀποκρίνεσαι;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ, ἀφηρημένος.

Τί εἶπες;

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δὲν μὲ ἤκουσες;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἡ ψυχὴ μου εἶναι πάντοτε ὅπου ἐσὺ εὐρίσκεσαι, ἐσὺ ὁ μαγνήτης καὶ τὸ κέντρον τῆς· ἀλλὰ κάποτε μᾶς βαρύνουν τὸν νοῦν στοχασμοὶ ἄκαιροι, — σκέψεις, φροντίδες, ὑποθέσεις...

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δὲν τὰς θέλω, διότι μοῦ ἀφαιροῦν τοῦ ἀνδρός μου τὴν προσοχὴν, ἂν ὄχι τὴν ἀγάπην. Ἀλλὰ, τί ἔχεις, Ἰουλιανέ; (Μετὰ πολλῆς τρυφερότητος). Κάτι συλλογίζεσαι, καὶ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ σπουδαῖον. Μοῦ τὸ λέγει ἡ κατῆφεια καὶ ἡ σιωπὴ σου. Σὲ λυπεῖ τίποτε; Ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι, σοῦ τὸ ζητεῖ ἡ καρδιά μου. Ἐάν εἶναι ἡ χαρὰ μου χαρὰ σου, θέλω καὶ ὁ πόνος σου νὰ εἶναι πόνος μου.

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Λύπη, ἐνῶ σὲ βλέπω εὐτυχῇ! Πόνος, ἐνῶ ἔχω πηγὴν χαρᾶς τὴν Θεοδώραν μου! Ὅταν σ' ἔχω ἐμπρὸς μου, μ' αὐτὰ τὰ δύο τριαντάφυλλα — καρπὸν τῆς υγείας σου, — μ' αὐτὰ τὰ μάτια ὅπου ἡ λάμψις τῆς ψυχῆς σου προδίδεται εἰς δύο οὐρανοὺς, — ὅταν γνωρίζω, καθὼς τὸ γνωρίζω, ὅτι ἐγὼ μόνος εἶμαι ὁ κύριός σου, ποῖα λύπη, ποῖος πόνος, ποῖα σκιά, ποῖα πένθη ἠμποροῦν νὰ μ' ἐμποδίσ-

σουν ἀπὸ τοῦ νὰ εἶμαι ἕως εἰς τὰ ἔγκατά μου ὁ εὐτυχέστερος ἀνθρώπος τοῦ κόσμου;

ΘΕΟΔΩΡΑ

Καὶ δὲν εἶναι μήτε δυσαρέσκεικι διὰ τὰ συμφέροντά σου;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τὰ γοήματα δὲν μ' ἔκαμαν ποτὲ νὰ χάσω οὔτε τὴν ὄρεξιν, οὔτε τὸν ὕπνον μου. Δὲν τὰ ἀποστρέφομαι, ἀλλὰ τὰ περιφρονῶ, καὶ μοῦ ἦλθαν πάντοτε μόνον τῶν ὡσάν νὰ ἦσαν ἡμερα ἀρνάκια. Ἦμην καὶ εἶμαι πλούσιος, καὶ ἕως ὅτου ν' ἀποθάνῃ ἀπὸ γηράματα ὁ Ἰουλιανός θὰ εἶναι, χάρις εἰς τὸν Θεόν καὶ εἰς τὴν καλὴν του τύχην, ἂν ὄχι ὁ πλουσιώτερος, ὁ ἀσφαλέστερος ὁμῶς καὶ ὁ πλέον εὐυπόληπτος τραπεζίτης τῆς Μαδρίτης.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Τότε λοιπόν, διατί ἦσο πρὸ ὀλίγου τόσον συλλογισμένος;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἐσκεπτόμην· καὶ ἐσκεπτόμην κάτι καλόν.

ΘΕΟΔΩΡΑ (θωπευτικῶς)

Δὲν ἠμποροῦσε παρὰ νὰ εἶναι καλόν, ἀφοῦ ἦτο ἰδικὴ σου σκέψις.

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Πλάνα! Μὴ μὲ κολακεύεις.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἀλλὰ ἤθελα νὰ ἤξευρα τί ἦτο;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἐσυλλογίζομην πῶς νὰ συμπληρώσω ἔργον σπουδαῖον...

ΘΕΟΔΩΡΑ

Τὸ νέον ἐργαστάσιον;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Δὲν πρόκειται περὶ κτιρίου.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἀλλὰ;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἀλλὰ περὶ ἔργου ἀγαθοῦ, περὶ παλαιοῦ καὶ ἐσοῦ χρέους.

ΘΕΟΔΩΡΑ (περιχαρῆς καὶ ζωηρὰ)

Ἠξεύρω τί εἶναι.

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τί;

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἐσυλλογίζεσο τὸν Ἐρνέστον.

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τὸ νῆρες.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ὁ καυμένος! Καλὰ ἔκαμνες. Εἶναι τόσον καλός, τόσον εὐγενής, τόσον γενναῖός!

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἀπαράλλακτος ὁ πατέρας του· ὑπόδειγμα εὐθύτητος καὶ ἀρετῆς!

ΘΕΟΔΩΡΑ

Καὶ τί προκομμένος! Εἴκοσι ἔξ ἔτων, καὶ ἠξεύρει!... Τί δὲν ἠξεύρει!

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ἄν ἠξεύρει! Ἀλλὰ ἐδῶ ἴσα ἴσα εἶναι τὸ κακόν.

Διότι φοβοῦμαι μήπως ἐνῶ πλανᾶται ὁ λογισμὸς του εἰς τὰ ὑψηλά, δὲν θὰ γνωρίζῃ πῶς νὰ περιπατήσῃ εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, τὸν πεζόν καὶ τὸν δόλιον, ὅπου αἱ λεπτότητες τῆς διανοίας δὲν ἔχουν πέρασιν, εἰμὴ τρεῖς αἰῶνας ἀφοῦ ἀποθάνῃ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τὰς εἶπε.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἐάν σ' ἔχει ὀδηγόν... Διότι σὺ, Ἰουλιανέ, — δὲν εἶναι ἀλήθεια; — δὲν θὰ τὸν παραιτήσης!

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Νὰ τὸν παραιτήσω! Ἐπρεπε νὰ μοῦ πάλλῃ εἰς τὰ στήθη καρδία μαύρη διὰ νὰ λησμονήσω τί χρεωστώ εἰς τὸν πατέρα του. Χάριν τοῦ ἰδικοῦ μου πατρὸς ἐριψοκινδύνευσε ἐκεῖνος τὸ ὄνομά του, τὴν περιουσίαν του, καὶ θὰ ἐξέθετε καὶ τὴν ζωὴν του! Ἄν ὁ υἱὸς του θέλει τὸ αἱμά μου, ἄς τὸ ζητήσῃ! Τὸ ἔχω ἔτοιμον πάντοτε πρὸς πληρωμὴν ὅσων χρεῶν ἐκληρονόμησα μὲ τὸ ὄνομά μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Καλὰ, Ἰουλιανέ! Ἐσὺ εἶσαι πάντοτε σὺ!

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τὸ εἶδες; πρὸ ἐνός ἔτους, ἢ ὀλίγον περιπλέον, ἔμαθα ὅτι ὁ καλὸς γέρον ἀπέθανε καὶ ὅτι ἔμεινε πτωχὸς ὁ υἱὸς του. Χωρὶς νὰ χάσω οὔτε στιγμὴν ἐπῆρα τὸν σιδηρόδρομον, ἐπῆγα εἰς τὴν Γερρόνην, τὸν ἤρπασα σχεδὸν διὰ τῆς βίας, ἐπέστρεψα ἐδῶ μαζὴ του, τὸν ἔφερα ἐδῶ εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον καὶ τοῦ εἶπα: ὅ,τι ἔχω εἶναι ἰδικόν σου, σοῦ ἀνήκει διότι τὸ χρεωστώ εἰς τὸν πατέρα σου. Ἐάν θέλῃς, θὰ εἶσαι αὐτῆς τῆς οἰκίας ὁ κύριος, ἢ τουλάχιστον ἔχε με διὰ δεῦτερον πατέρα. Τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ πρώτου δὲν τὴν ἔχω, ἂν καὶ διὰ τῆς ἐπιθυμίας βαδίζω εἰς τὰ ἔγνη του, ἀλλ' ὅσον δι' ἀγάπην... θὰ τὸ ἴδῃς ἂν ἐκεῖνος σὲ ἠγάπα περισσότερον.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἀλήθεια, αὐτὰ εἶπες καὶ ὁ καυμένος... εἶναι τόσον καλός, — ἔκλαιε ὡσάν παιδί· καὶ ἔπεσε εἰς τὴν ἀγκάλην σου.

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Εἶναι παιδί. Καλὰ λέγεις. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει ἡμεῖς νὰ σκεπτόμεθα περὶ τοῦ μέλλοντός του. Ἰδοὺ διαπὶ μὲ εἶδες συλλογισμένον πρὸ ὀλίγου. Ἐγύρευα πῶς νὰ δώσω σῶμα καὶ μορφήν εἰς ὅ,τι σκέπτομαι νὰ κάμω ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐνῶ σὺ μοῦ ἔλεγες νὰ θαυμάσω τὸ ὠραῖον πανόραμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ νέφη, καὶ τὸν λαμπρὸν ἥλιον, διὰ τὸν ὅποιον δὲν μὲ μέλει ἐνόσῳ μοῦ λάμπουν δύο ἥλιοι φωτεινότεροι εἰς τὸν οὐρανόν μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Δὲν μαντεύω ὁμῶς τὴν ἰδέαν σου. Τί σκέπτεσαι νὰ κάμῃς διὰ τὸν Ἐρνέστον;

ἸΟΥΛΙΑΝΟΣ

Αὐτὸ ἐρωτῶ καὶ ἐγὼ μέσα μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Καὶ ὁμῶς τί περισσότερον ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς ἀπὸ ὅ,τι ἔκαμεις; Πρὸ ἐνός ἔτους ζῆ ἐδῶ καθὼς ἡμεῖς, — ὡσάν ἰδικός μας. Οὔτε υἱὸς σου ἂν ἦτο, οὔτε ἀδελφός μου, δὲν θὰ τοῦ εἰδείκνυς μεγαλειότεραν τρυφερότητα, ἢ ἐγὼ περισσοτέραν ἀγάπην.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Καλὰ αὐτά, ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦν.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Πῶς δὲν ἀρκοῦν; Νομίζω. . .

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ὅμιλεις περὶ τοῦ παρόντος, κ' ἐγὼ σκέπτομαι διὰ τὸ μέλλον.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Τὸ μέλλον; Νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ ἐγὼ τὸ μέλλον. Ἰδοῦ: Θὰ ζήσῃ ἐδῶ μαζὶ μαζ ὅσον θέλει, ἐπὶ ὀλοκλήρα, ὡσάν νὰ ἦτο σπίτι του, ἕως ὅτου, μὲ τὸν καιρὸν, καθὼς εἶναι φυσικὸν καὶ δίκαιον, ἐρωτηθῆ καὶ ἐορτάσωμεν τοὺς γάμους του. Τότε μὲ γενναίαν ἐπιμονὴν τοῦ παραχωρεῖς μέρος καλὸν τῆς περιουσίας σου. Ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν πηγαίνουν ἴσα εἰς τὸ σπίτι των αὐτὸς καὶ ἐκεῖνη, διότι καθὼς τὸ λέγει ἡ παροιμία, καὶ τὸ λέγει πολὺ φρόνιμα, «ἡ πανδρεϊὰ θέλει σπίτι». Καὶ οὔτε θὰ τοὺς λησμονήσωμεν διόλου, οὔτε θὰ τοὺς ἔχωμεν ὀλιγωτέραν ἀγάπην διότι δὲν θὰ ζοῦν μαζὶ μαζ. Κατόπιν, τὸ βλέπεις: Ἐκεῖνοι εἶναι εὐτυχισμένοι, ἡμεῖς εὐτυχέστεροι, — ἂν γίνεσθαι. — Ἀποκοῦν τέκνα, . . . τούλάχιστον μίαν κόρη. — Ἡ κόρη μας καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ἐρνέστου ἐρωτεύονται, τοὺς πανδρεύομεν. . .

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Αἰ! Ποῦ θὰ σταματήσῃς; Κύριε ἐλέησον!

ΘΕΟΔΩΡΑ

Μοῦ ἔλεγες περὶ μέλλοντος; Ἰδοῦ τὸ μέλλον. Ἄν δὲν εἶναι καθὼς τὸ λέγω, Ἰουλιανέ, δὲν μοῦ ἀρέσει καὶ δὲν τὸ θέλω.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ναί, Θεοδώρα μου, ἀλλὰ. . .

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἄ Θεέ μου, ἔχει ἀλλά.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Κύτταξε Θεοδώρα. Ἡμεῖς προστατεύοντες αὐτὸν τὸν δυστυχισμένον νέον πληρόνομεν ὅ,τι χρεωστούμεν, εἰς δὲ τὸ χρέος καὶ τὴν ὑποχρέωσιν προστίθεται καὶ ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀγάπης, διότι τὰ ἀξίζει ὅλα καὶ διὰ τὸν ἑαυτὸν του καὶ ὡς υἱὸς τοῦ πατρὸς του. Ἀλλὰ ὅλα τὰ ἀνθρώπινα ἔχουν κατὰ περὶ πλοκὸν, κάθε πρᾶγμα ἔχει δύο ἀπόψεις, κάθε τι ἔχει καὶ τὰ ἀνάποδά του. Θέλω νὰ σοῦ εἰπῶ, με τοῦτο, Θεοδώρα, ὅτι εἶναι δύο πρᾶγματα διαφωρητικὰ καὶ ἀντίθετα τὸ νὰ διδάξῃ καὶ τὸ νὰ δέξασθαι προστασίαν, καὶ ρυθῶμαι μήπως ἐπὶ τέλους τὰ δῶρα μου τὰ ἐκλάβῃ ὡς ταπεινώσιν του. Εἶναι εὐγενής, ὑψηλόφρων, σχεδὸν ὑπερήφανος, καὶ ἐπιβάλλεται, Θεοδώρα, νὰ τεθῆ τέρμα εἰς τὴν θέσιν του. Πρέπει νὰ τὸ καταφύγωμεν εἰς τρόπον ὥστε νὰ κάμωμεν δὲ αὐτὸν περισσώτερον καὶ νὰ φαίνεται ὅτι κάμνομεν ὀλιγωτέρον.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Πῶς αὐτό;

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τώρα θὰ ἰδῆς. . . Ἀλλὰ ἔρχεται.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Λοιπὸν σιωπῆ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΘΕΟΔΩΡΑ, ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ, ΕΡΝΕΣΤΟΣ (εἰσερχόμενος ἐκ τοῦ βήθους)

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Καλῶς τον!

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ἰουλιανέ. . . Θεοδώρα. . . (Χαιρετῶν ἀφηρημένως, κάθηται ἐπειτα παρὰ τὴν τράπεζαν καὶ μένει σύννοσος).

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τί ἔχεις; (πλησιάζων πρὸς τὸν Ἐρνέστον).

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Τίποτε.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Κάτι βλέπω εἰς τὸ βλέμμα σου καὶ κάτι προδίδει ἡ συλλογὴ σου. Ἐχεις καμμίαν λύπην;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ὀνειροπολῶ.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Καμμίαν δυσἀρέσειαν;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Καμμίαν.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Εἶμαι μήπως ἀδιάκριτος;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ἀδιάκριτος, σὺ! Θεέ μου! (Ἐγείρεται καὶ τὸν πλησιάζει μὲ συγκίνησιν). Ὅχι! σὲ ἐμπνέει ἡ ἀγάπη, σὲ δικαιώνει ἡ φιλία καὶ ἀναγινώσκεις μέσα μου ὅταν μὲ βλέπῃς εἰς τὰ μάτια. Ναί, ἔχω κάτι ἀλλὰ. . . θὰ τὰ εἰπῶ ὅλα. Ἰουλιανέ, συγχώρησέ με, καὶ σὺ, παρακαλῶ, Θεοδώρα. Εἶμαι τρελλός, εἶμαι παιδί, εἶμαι ἀχάριστος! Δὲν ἀξίζω τὴν καλοσύνην σας, δὲν ἀξίζω τὴν ἀγάπην σας. Ἐπρεπε νὰ εἶμαι εὐτυχῆς μὲ πατέρα καθὼς ἐσὺ, μὲ ἀδελφὴν καθὼς ἐσὺ, καὶ ἐν τούτοις δὲν ἔμπορῶ νὰ μὴ σκέπτομαι. . . Ἡ ἐξομολόγησις μὲ κάμνει νὰ κοκκινίζω. . . Δὲν μ' ἐννοεῖτε; . . . Ναί, ναί, τὸ καταλαμβάνετε ὅτι ἡ θέσις μου εἶναι ψευδής. (Μετὰ ζωηρότητος) Ζῶ ἐδῶ ἀπὸ ἐλεημοσύνης.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Αὐτὴ ἡ λέξις. . .

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Θεοδώρα. . .

ΘΕΟΔΩΡΑ

Μῆς προσβάλλει.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ναί, εἶναι κακὸν νὰ τὸ λέγω, ἀλλ' εἶναι ἡ ἀλήθεια.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Κ' ἐγὼ λέγω ὅχι. Ἐάν ζῆ κανεὶς ἐδῶ ἀπὸ ἐλεημοσύνης—καὶ ὅχι μικρὰν—δὲν εἶσαι σὺ εἶμαι ἐγὼ.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Γνωρίζω τὴν ἱστορίαν δύο φίλων πιστῶν καὶ δὲν ἤξεύρω πόσων χρημάτων, τὰ ὅποια δὲν θέλω νὰ ἐνθυμούμαι. Εἰς τὸν πατέρα μου κάμνει τιμὴν ἡ πρᾶξις του, ἀλλ' ἐγὼ θὰ τὴν ἐμόλυνα ἐάν ἀπελάμβανον τὴν πληρωμὴν τῆς. Εἶμαι νέος, Ἰουλιανέ, ὅσον δὲ ὀλίγον καὶ ἂν ἀξίζω, ἔμπορῶ εἰς κατὰ νὰ ἐνασχοληθῶ διὰ νὰ κερδίζω τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Εἶναι τοῦτο

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Δὲν σοῦ τὸ εἶπα; Ἐχασε τὸν νοῦν του.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ἀλλὰ, Ἐρνέστε, ποῦ θὰ καταλήξῃς;

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τί ἔχουν νὰ κάμουν ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν παρούσαν περίστασιν;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ἐχουν ὅτι ἐνόσφ βλέπω ἐδῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἡσυχον καὶ ἀναπαυμένον, νομίζω ὅτι ὅσα σκέπτομαι ἐγὼ τὰ σκέπτονται καὶ οἱ ἄλλοι: ὅτι ὅταν μὲ βλέπουν εἰς τὸν περίπατον εἰς τὴν ἀμαξίαν σας, ὅταν ἐξέρχωμαι τὸ πρωὶ μὲ τὴν Θεοδώραν ἢ τὴν Μερσέδην, ὅταν κυνηγῶ εἰς τὰ κτήματά σου, ὅταν κάθωμαι εἰς τὴν τράπεζάν σου εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν καθ' ἡμέραν, ὅλοι, κατὰ ἓνα ἢ ἄλλον τρόπον, θὰ λέγουν περὶ ἐμοῦ: Τί εἶναι αὐτός; Εἶναι συγγενὴς των; Ὅχι. Εἶναι ὑπάλληλός του; Οὔτε. Συνεταίρος του; Ἄν εἶναι συνεταίρος, πολὺ ὀλίγον συνεισφέρει εἰς τὰ ἐταιρικὰ κερτάλια. Ἰδοῦ τί λέγουν ὅλοι.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Κανεὶς δὲν τὰ λέγει αὐτά! Ὀνειρεύεσαι!

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Συγχώρησέ με. . .

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ὀνόμασέ μου ἓνα.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Παρακαλῶ. . .

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Μοῦ ἀρκεῖ ἐν ὄνομα μόνον.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Τὸ ἔχεις πρόχειρον. Κάθηται εἰς τὸ τρίτον πάτωμα.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Καὶ λέγεται:

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Σεβῆρος.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ὁ ἀδελφός μου;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Μάλιστα, ὁ ἀδελφός σου. Δὲν σοῦ ἀρκεῖ αὐτός; Ἡ Μερσέδη, ἡ σύζυγός του. Θέλεις καὶ ἄλλον; Ὁ Πεπίτος. Τί θὰ μοῦ εἶπῃτε τώρα;

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ (μετ' ὀργῆς)

Θὰ εἰπῶ, καὶ θὰ τὸ φωνάξω, ὅτι ἐκεῖνος εἶναι παλαβός, ὅτι ἐκεῖνη λέγει ὅτι τῆς καταΐθει, καὶ ὅτι ὁ υἱὸς των εἶναι ξόανον!

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ἐπαναλαμβάνουν ὅσα ἀκούουν.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τίποτε! Αὐτὰ εἶναι ὀνειροπολήματα. Ἐκεῖ ὅπου κί προθέσεις εἶναι εὐγενεῖς καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐντιμοί, ἀδιάφορον τί λέγει ὁ κόσμος. Ὅσον μεγαλειτέρα ἡ κακίολογία, τόσον περισσώτερον ἀξιοπεριφρόνητος!

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Αὐτὰ εἶναι καλὰ,—εἶναι τὰ αἰσθητάματα πάσης εὐγενούς καρδίας. Ἀλλὰ μοῦ ἔμαθαν ἐμὲ ὅτι ὅσα λέγει ὁ κόσμος, εἴτε μὲ κακίαν εἴτε χωρὶς κακίαν, κατὰ τὴν φύσιν τοῦ λέγοντος, ἀρχίζουν ἀπὸ τὸ νὰ

ἰδιοτροπία ἢ ἀλαζονεία; Δὲν γνωρίζω, καὶ δὲν ἤξεύρω τί νὰ εἰπῶ. Ἄλλ' ὅμως ἐνθυμούμαι πάντοτε τὰ λόγια τοῦ πατρὸς μου: «Ὅ,τι ἔμπορῆς νὰ κάμῃς μόνος σου, μὴ τὸ ἐπιφορτίξῃς εἰς κανένα, — ὅ,τι ἔμπορῆς νὰ κερδίξῃς μόνος σου, δὲν πρέπει νὰ τὸ χρεωστῆς εἰς κανένα».

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Ὡστε ὅ,τι δέξασθαι ἀπὸ ἐμὲ, τὸ θεωρεῖς ὡς ταπεινώσιν καὶ ἐξευτελισμὸν. Τοὺς φίλους σου τοὺς βλέπεις ὡς δανειστάς ὀχληρούς. . .

ΘΕΟΔΩΡΑ

Ὅμιλεις γνωστικά, Ἐρνέστε, καὶ γνωρίζεις πολλὰ πρᾶγματα, ἀλλ' ὅμως εἰς τοῦτο γνωρίζει περισσώτερα ἡ καρδιά.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τόσῃν ὑπεροπτικῇ περιφρόνησιν δὲν εἶδειζε πρὸς τὸν πατέρα σου ὁ ἰδικός μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ

Τότε, ὡς φαίνεται, ἡ φιλία ἦτο ἄλλο πρᾶγμα.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Θεοδώρα!

ΘΕΟΔΩΡΑ

Σὲ τιμᾷ ἡ σκέψις σου. . .

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Εἶναι βέβαιον, εἶμαι ἀγνώμων τὸ γνωρίζω. . . καὶ ἀνόητος! Συγχώρησέ με, Ἰουλιανέ (λίαν συγκινημένος).

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ (πρὸς τὴν Θεοδώραν)

Ἡ κεφαλή του εἶναι ἄνω κάτω.

ΘΕΟΔΩΡΑ (πρὸς τὸν Ἰουλιανόν)

Ὡσάν νὰ εὐρίσκειται εἰς ἄλλον κόσμον.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Τόσον προκομμένος, τόσον γνωστικός καὶ νὰ πνίγεται εἰς μίαν σπιθαμὴν νεροῦ.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ (θλιβερώς)

Ὅτι δὲν γνωρίζω αὐτὴν τὴν ζωὴν, ὅτι δὲν ἔμπορῶ νὰ εὐρῶ τὸν δρόμον μου εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, εἶναι ἀλήθεια. Καὶ ὅσον περισσώτερον τὸ καταλαμβάνω τοῦτο, τόσον περισσώτερον τρέμω. Πνίγομαι, λέγεις, εἰς μίαν σπιθαμὴν νεροῦ, ὡσάν νὰ ἦτο ἡ θάλασσα. Δὲν τὸ ἀνοῦμαι, τὰ μικρὰ τέλματα τοῦ κόσμου τούτου μὲ τρομάζουν περισσώτερον ἀπὸ τὰ μεγάλα βᾶθη τοῦ Ὠκεανοῦ. Τὰ νερά τοῦ Ὠκεανοῦ ἐκτείνονται ἕως ἐκεῖ ὅπου τὰ περιορίζει τοῦ αἰγιαλοῦ ἡ ἄμμος, ἀλλὰ τὸ τέλμα σκορπίζει παντοῦ τὰς ἀναθυμιάσεις του. Μὲ τὰ κύματα τῆς θαλάσσης παλαίουν στήθη ἀνδρεία, ἀλλὰ πῶς θὰ παλαίση κανεὶς μὲ τὰ ἄδηλα τοῦ τέλματος μιάσματα; Ἐάν πρόκειται νὰ νικηθῶ,—καὶ δὲν εἶναι ταπεινώσις ἢ ἥττα,—ἐν μόνον θέλω, ἐν μόνον ζητῶ: νὰ βλέπω ἀπέναντί μου τὴν θάλασσαν ἢ ὅποια ζητεῖ νὰ μὲ καταπιῇ, τὸ ξίφος τὸ ὅποιον μὲ πληγώνει, ἢ τὸν βράχον ὁ ὅποιος θὰ μὲ πλακώσῃ. Θέλω νὰ μοῦ εἶναι αἰσθητός ὁ ἀντίπαλός μου, νὰ μοῦ εἶναι ὁρατὸν τὸ σῶμα του καὶ ὁρατὴ ἡ καταφροσύνη του. Θέλω νὰ τὸν περιφρονῶ ἐνῶ πίπτω, νὰ τὸν περιφρονῶ ἐνῶ ἀποθνήσκω. Δὲν θέλω ν' ἀναπνέῃ ἡσύχως τὸ στήθος μου τὸ θανατηφόρον δηλητήριον, τὸ διεσπαρμένον εἰς τὴν ἀτμοσφαιραν.

είναι ψεύδη και καταντοῦν νὰ εἶναι ἀλήθειαι. Μήπως ἡ κακολογία μᾶς ἀποκαλύπτει κρύφια ἀμαρτήματα; μήπως εἶναι ἀντανάκλασις τοῦ παρελθόντος; ἢ μὴ ἐφευρίσκει τὸ κακὸν καὶ τὸ ἐνοσπεῖρει; Σφραγίζει μὲ καταχθόνιον σφραγίδα παράπτωμα προὔπαρχον; ἢ γεννᾷ τὸ μὴ ὑπάρχον καὶ δίδει ἀφορμὴν εἰς τὸ κακόν; Τὸ στόμα τῆς διαβολῆς εἶναι ἀτιμον ἢ μόνον αὐστηρόν; εἶναι συνένοχον ἢ ἀποκαλυπτικόν; εἶναι ὁ δῆμιος, ἢ ὁ πειρασμός; εἶναι τὸ τέρας ἢ ἐπιφέρει τὴν πτώσιν; Πληγόνει χάριν διασκεδάσεως ἢ πρὸς τιμωρίαν; καὶ ἂν καταδικάζει, καταδικάζει ἀπὸ αἰσθημα δικαιοσύνης ἢ διὰ νὰ παίξῃ; Δὲν τὸ ἤξεύρω 'Ιουλιανέ. Ἴσως εἶναι καὶ τὰ δύο συγχρόνως, ἀλλ' ὁ καιρὸς καὶ ἡ περιστάσις καὶ τὰ ἔργα θὰ τὸ φανερώσουν.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Δὲν ἐννοῶ τίποτε ἀπὸ αὐτὰς τὰς φιλοσοφίας. Ὑποθέτω ὅτι εἶναι φαντασίαι μὲ τὰς ὁποίας θέλεις νὰ κουράζῃς τὸν νοῦν σου. Ἀλλ' ἄκουσέ με, Ἐρνέστε. Ἐπιθυμοῦν ν' ἀποκτήσῃς μόνος σου θέσιν ἀνεξάρτητον καὶ ἐντιμον; Δὲν εἶναι τοῦτο;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

'Ιουλιανέ!

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

'Αποκρίσου.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ (ζωηρῶς)

Ναί!

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Αὐτὴν τὴν θέσιν τὴν ἔχεις. Εὐρίσκουμαι χωρὶς γραμματέα. Μοῦ προτείνουν ἕνα ἀπὸ τὸ Λονδίνον, ἀλλὰ ἐμεὶ δὲν μοῦ χρειάζεται παρὰ ἕνα παραξένος ἀνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔχει καλλίτερα νὰ εἶναι πτωχὸς, νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ἀπολαμβάνῃ μισθὸν τακτικόν, ὡσὰν κάθε ἄλλον, παρὰ νὰ εἶναι ὁ υἱὸς ἐκείνου ὁ ὁποῖος τὸν ἀγαπᾷ ὡς υἱόν.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

'Ιουλιανέ!

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ (μὲ ὕφος κομικῶς αὐστηρόν)

'Αλλ' ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος τὰ μετρᾷ, εἶμαι ἀπαιτητικὸς, καὶ δὲν δίδω ποτὲ χάρισμα τὰ χρήματά μου. Θὰ σὲ ἐκμεταλλευθῶ ὅπως ἐγὼ θέλω, θὰ σὲ κάμω νὰ ἐργάζεσαι καὶ δὲν θὰ ἀπολαμβάνῃς εἰμὴ ὅσον εἶναι δίκαιον. Δέκα ὥρας ἔμπρὸς εἰς τὸ καλαμάρι σου, — ἔξυπνος ἀπὸ τὰ ζημερώματα, καὶ αὐστηρότης ὅση παίρνει! Ἴδου τί θὰ εἶσαι διὰ τὸν κόσμον: θῦμα τοῦ ἐγωῖσμοῦ μου. . . ἀλλὰ, Ἐρνέστε, θὰ εἶσαι πάντοτε ὁ ἴδιος εἰς τὰ βῆθη τῆς καρδίας μου. (Ἀλλάσσω ὕφος καὶ ἀνοίγουν τὴν ἀγκάλην)

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

'Α, 'Ιουλιανέ! (Τὸν ἐναγκαλιζεται)

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

Δέχεσαι;

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ναί, κάμε με ὅ,τι θέλεις!

ΘΕΟΔΩΡΑ (πρὸς τὸν 'Ιουλιανόν)

Τὸ ἐδάμασες ἐπὶ τέλους τὸ θηρίον.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ (πρὸς τὸν 'Ιουλιανόν)

'Ο,τι θέλεις!

ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ

'Ἴδου, ἴδου πῶς σὲ θέλω. Θὰ γράψω τώρα εἰς τὸν καλὸν μου ἀνταποκριτὴν, ὅτι τὸν εὐχαριστῶ, ἐννοεῖται, ὅτι ἀναγνωρίζω τὰ ἔκτακτα προσόντα τοῦ Ἀγγιλου τὸν ὁποῖον μοῦ ἐλθεῖνάζει, ἀλλ' ὅτι μοῦ ἔρθησεν ἀργὰ ἡ σύστασις του διότι ἔγω γραμματέα. (Διευθύνεται πρὸς τὴν πρώτην δεξιῶθεν θύραν). Αὐτὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος. . . Ἀλλ' ἄφησε νὰ περάσῃ ὀλίγος καιρὸς. . . (στρεφόμενος καὶ ὀμιλῶν μυστικῶς) Κατόπιν σύντροπος. . .

ΘΕΟΔΩΡΑ (πρὸς τὸν 'Ιουλιανόν)

Σιωπή, δι' ὄνομα Θεοῦ! Θὰ τὸν τρομάξῃς πάλιν. (Ἐξέρχεται ὁ 'Ιουλιανὸς μειδιῶν φιλικῶς καὶ βλέπων τὸν Ἐρνέστον).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΟΔΩΡΑ, ΕΡΝΕΣΤΟΣ (Περὶ τὰ τέλη τῆς προλαβοῦσης σκηνῆς ἤρχισε νὰ νυκτώνῃ ὥστε τὸ δωμάτιον εἶναι ἥδη σκοτεινόν).

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

'Ω, τί καλοσύνη! Πῶς θὰ τοῦ τὰ πληρώσω. Θεέ μου! (Πίπτει ἐπὶ τοῦ σοφῆ, πλήρης συγκινησεως ἢ Θεοδώρα τὸν πλησιάζει μένουσα ὀρθία).

ΘΕΟΔΩΡΑ

'Ἴδου πῶς: ἄφησε κατὰ μέρος πᾶσαν δυσπιστίαν καὶ πᾶσαν ὑποψίαν, ἔλα εἰς τὸν νοῦν σου καὶ συλλογίσου ὅτι σὲ ἀγαπῶμεν ἀληθινά, ὅτι θὰ εἴμεθα πάντοτε ὅπως εἴμεθα ἕως τώρα, καὶ ὅτι, ἐπὶ τέλους, ὅταν ὁ 'Ιουλιανὸς ὑπόσχηται δὲν εἶναι ματαίαι ἢ ὑπόσχεσίς του, καὶ τὴν κρατεῖ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΟΔΩΡΑ, ΕΡΝΕΣΤΟΣ, ΜΕΡΣΕΔΗ καὶ ΣΕΒΗΡΟΣ (Οἱ δύο τελευταῖοι εἰσέρχονται ἐκ τοῦ βάθους τῆς σκηνῆς καὶ μένουσιν εἰς τὴν θύραν. Τὸ δωμάτιον εἶναι σκοτεινόν. Ὄλιγον μόνον φῶς εἰσέρχεται ἐκ τοῦ ἐξώστου πρὸς τὸν ὁποῖον διευθύνονται ἡ Θεοδώρα καὶ ὁ Ἐρνέστος).

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

'Αχ, πόσον εἶσθε καλοὶ καὶ οἱ δύο!

ΘΕΟΔΩΡΑ

Καὶ σὺ, τί παιδί! Ἀπὸ σήμερον κ' ἔμπρὸς δὲν ἔχει πλέον μελαγχολίας.

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Ποτέ!

ΜΕΡΣΕΔΗ (ἐκ τῆς θύρας καὶ χαμηλῆ τῆ φωνῆ)

Τί σκότος!

ΣΕΒΗΡΟΣ (ἐπίσης)

Πηγαινόμεν, Μερσέδη.

ΜΕΡΣΕΔΗ (προχωροῦσα ὀλίγον)

Δὲν εἶναι κενεὶς ἐδῶ.

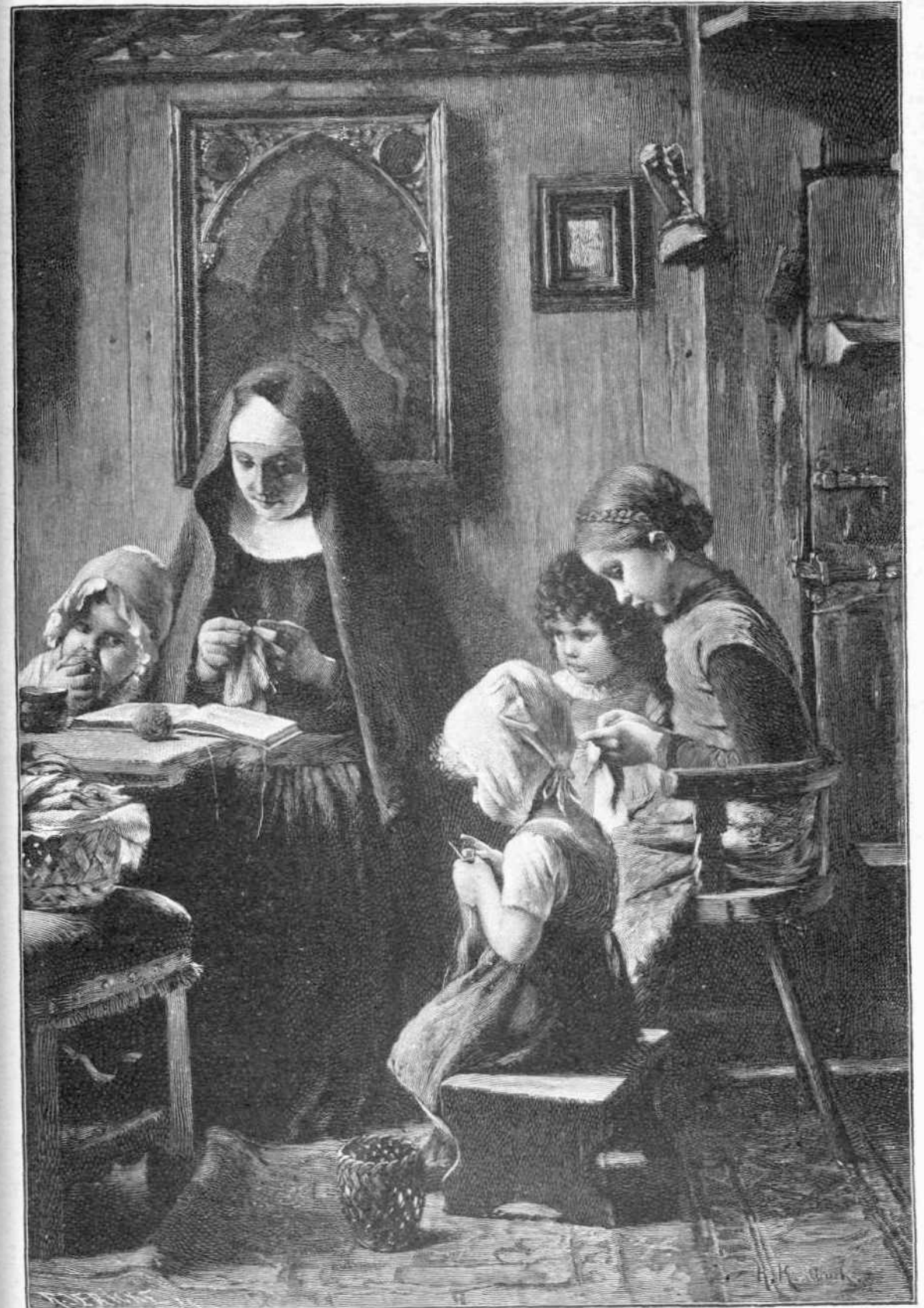
ΣΕΒΗΡΟΣ (ἐμποδίζων αὐτήν)

Κάποιος εἶναι ἐκεῖ.

(Μένουν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς προσέχοντες)

ΕΡΝΕΣΤΟΣ

Θεοδώρα, τὴν ζωὴν μου ὅλην, καὶ χιλιάς ζωῶν ἂν εἶχα, τὰς εἶδα προθύμως δι' ὅσον καλὸν μοῦ κάμνετε. Μὴ μὲ κρίνετε ἀπὸ τὸν ἄγριον χαρακτήρα μου. Δὲν συνειθίζω ἐπιδείξετε ἀγάπης, ἀλλ' ἤξεύρω

ΤΟ ΝΥΧΤΕΠΙ

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά.

Ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ὁ Φιγαρῶ δημοσιεύει συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἡμετέρου I. Ψυχᾶρη, περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν εἰργάζεται ὁ Ρανάν, ὁ ἑνδοξος αὐτοῦ πενθερός.

— Χάριν γλωσσολογικῶν μελετῶν κατέργηται προσεχῶς εἰς τὴν Ἑλλάδα ὁ κ. I. Ψυχᾶρης, ἐπιφορτισμένος καὶ δι' εἰδικῆς ἐντολῆς τοῦ Γαλλικοῦ ὑπουργείου τῆς Δ. Ἐκπαίδευσως. Ὁ κ. Ψυχᾶρης θά σπουδάσῃ κυρίως τὰς διαλέκτους τῆς Θεσσαλίας καὶ τῶν Κυκλάδων.

— Εἰς τὴν πασίγνωστον Βασιλικὴν Ἐταιρίαν τοῦ Ἐδιμβούργου ὁ γερὰς καθηγητῆς καὶ φιλέλλην Βλάχη ἀνέγνωσε πραγματείαν περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου Ρ. Ραγκαβῆ ὡς ποιητοῦ, πολιτικοῦ καὶ ἀρχαιολόγου.

— Ἐτελέσθη ἐν Χάρθρη δημοστειῶς ἡ προκηγελθεῖσα ἑκατονταετηρίς τοῦ Καζίμερ Δελαβίνε τοῦ φιλέλληνος ψάλτου τῶν Μεσοημιακῶν Ὁδῶν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ κριτικὸς Ἰούλιος Λευαίτη ἀνέγνω ἐν τῷ θεάτρῳ τῆς Χάρθρης σπουδαίαν μελέτην περὶ τῶν ἔργων τοῦ Δελαβίνε.

— Διέτριψεν ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας ἐν Ἀθήναις ὁ κ. Τσιέν, λόγιος Κινέζος, ποιητῆς καὶ διηγηματογράφος. Ὁ κ. Τσιέν εἶνε καὶ διπλωματικὸς ὑπάλληλος, ὁμιλεῖ δὲ τὴν γαλλικὴν, γερμανικὴν καὶ ἀγγλικὴν.

— Ἐν τῷ γνωστῷ περιοδικῷ Ueber Land und Meer ὁ γερμανὸς λόγιος καὶ καλλιτέχνης Κόντε δημοσιεύει περιγραφὴν τῶν Πατρῶν εἰκονογραφημένην. Αἱ κρίσεις τοῦ κ. Κόντε περὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν κατοίκων, ὡς καὶ ἐν γένει περὶ τῶν ἐλλήνων καὶ τῶν ἐλληνικῶν, εἶνε εὐμενέσταται.

Ἐπιδημοτικά.

Ἐν Παρισίοις γίνονται πειράματα ἐπιτυχῆ διευθύνσεως ἀερόστατου. Ὁ ἔφευρέτης τῆς νέας μεθόδου εἶνε ὁ γνωστὸς ζωγράφος Λυβερέ, ὅστις ἀντικατέστησε τὸν ἔλικα διὰ συστήματος μοχλῶν κινουμένων διὰ τὴν ἐμβόλων ὑπὸ τὸ ἀερόστατον, δυνάμει τῶν ὁποίων μετατοπίζεται ἐκαστοτὲ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος καὶ ὠθεῖται τὸ ἀερόστατον πρὸς τὰ ἑμπρός.

— Ὁ καθ' ἡγήτης Ζόπρηγν ἀναλύσας τὸν ἀερόλιθον τὸν περὶ τὰς κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Νοέμβριον ἐν Μισσορῇ ἀνεῦρεν ἐν αὐτῷ μέταλλον ἄγνωστον τέως, τὸ ὁποῖον ἐν τῷ φασμασκοπίῳ παρουσιάζει τὰς γραμμὰς αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζουσι τὸν ἥλιον, στοιχεῖον ὑποθετικόν, τοῦ ὁποίου παραδέχονται τὴν ὑπαρξίν οἱ ἀστρονόμοι ἐν τῇ ἡλιακῇ σφαίρᾳ.

— Ἐκ τῶν παρατηρήσεων, τῶν γενομένων κατὰ τὴν τελευταίαν ἔκλειψιν τοῦ ἡλίου, σπουδαίωτα εἶνε ἡ τοῦ ἀστρονόμου Pickering, ὅστις ὑπὸ λαμπρᾶ συνθήκᾳ παρατήρει ἐν τῷ ἀστεροσκοπίῳ τῆς Χαίτης εἰς ὕψος 1135 μέτρων. Τὸ λεγόμενον ἡλιακὸν στέμμα τῷ παρουσιάσθη ὑπὸ τὴν ὀραϊοτέραν αὐτοῦ ὄψιν.

— Ἐν τῇ Γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Ἐπιστημῶν ὁ κ. Lippmann παρουσίασε λαμπρὰς γρωμακτικές φωτογραφίας, γενομένας κατὰ τὴν γνωστὴν μεθόδον τοῦ ὑπὸ τῶν κ. κ. Λυγούστου καὶ Λουδοβίκου Lumière. Διακρίνεται προπάντων μετὰ αὐτῶν μία λαμπρὰ ἀναπαραγωγή τοῦ ἡλιακοῦ φάσματος.

— Ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις ἐν ἡλικίᾳ ὀγδοήκοντα τεσσάρων ἐτῶν ὁ Ἀδόλφος Φράνκ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ συγγραφεὺς τοῦ περιφήμου Λεξικοῦ τῶν φιλοσοφικῶν Ἐπιστημῶν.

— Νέον σύγγραμμα τοῦ γενικοῦ ἐφόρου τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Π. Καββιδία ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον «Γλυπτὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου». Εἶνε κατάλογος περιγραφικὸς καὶ λεπτομερὴς μετὰ σαφεστάτων ἐρμηνευῶν ὅλων τῶν γλυπτῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου, ἀποτελεῖ δὲ καλλιπῆσιν καὶ πολυτιμώτατον διὰ τοὺς ἀρχαιοφίλους ὁδηγόν.

— Τὴν π. Κυριακὴν ὁ καιρὸς ἠύονόησε τὰς ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου Ἀστεροσκοπεῖου παρατηρήσεις, διακοῦσας τῆς ἡλιακῆς ἔκλειψως. Αἱ παρατηρήσεις ἐνταῦθα περιορίσθησαν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἀκρίβειας τῶν στοιχείων τῆς κινήσεως τῶν δύο ἀστρῶν καὶ τὴν ἀναζήτησιν τῆς σεληνιακῆς ἀτμοσφαιρας, ἐν ᾗ εὐρύτεραι ἦσαν ἀσυκρίτως εἰς τοὺς τόπους ἐνθα ἡ ἔκλειψις ἦτο ὀλιγῆ.

— Ἐν Γενεύῃ ἀπέθανε κατ' αὐτὰς ὁ ἐξ ὄγος Ἑλβετὸς βοτανικὸς Ἀλφόνσος de Candolle, γεννηθεὶς ἐν Ηκρυσίῳ τῷ 1806. Ἦτο υἱὸς τοῦ περιφήμου Αὐγουστίνου de Candolle, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Διναναίου καὶ τοῦ Jussieu, συμμερίζεται τὴν δόξαν τῆς βοτανικῆς ταξινομήσεως. Ὁ υἱὸς ὑπέρξεν ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς βοτανικῆς Γεωγραφίας, τὸ περὶ αὐτῆς δὲ σύγγραμμά του, τὸ ἐκδόθη ἐν τῷ 1855, θεωρεῖται τὸ ἀριστον τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ ἔργων.

— Ἡ ἐν Τουρίνῳ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν προκήρυξε τὸν δέκατον Βρέσειον Διαγωνισμόν, δι' οὗ ἀπονέμεται ἄλλοι δεκακεφάλιων φράγκων εἰς τὴν σπουδαιότεραν ἀνακάλυψιν ἢ συγγραφὴν ἐκ τοῦ κλάδου τῶν φυσικομαθηματικῶν ἐπιστημῶν, γεωγραφίας, στατιστικῆς καὶ ἱστορίας. Τὰ συγγράμματα πρέπει νὰ εἶνε τυπωμένα, ἢ δὲ προθεσμία τῆς ὑποβολῆς λήγει τὴν 31 Δεκεμβρίου 1894.

— Δι' ἀνακοινώσεών των πρὸς τὸ ἐν Δρέσδῃ Συνέδριον αἱ Κόγ, Βρουαρδελ καὶ Προύστ βεβαίωσαν ὅτι τὸ μακρότατον ὄριον τῆς ἐπιώσεως τοῦ μικροβίου τῆς γολέρας δὲν υπερβαίνει τὰς 5 ἡμέρας. Ὁ Κόγ ἰδίᾳ ἰσχυρίζεται ὅτι οὐδέποτε μεταβιβάσθη ἡ γολέρα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον διὰ πρακτικῶν οἰωνόησες. Ἐκ τούτων τὸ ἐν Δρέσδῃ συνέδριον κλίνει ὑπὲρ τῆς καταργήσεως τῶν καθάρσεων.

Καλλιτεχνικά.

Ὁ ἐν Παρισίοις ἑλληγν καλλιτέχνης Α. Σώχος ἐργάζεται ἤδη πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐπίππου γαλλικοῦ ἀνδριάντος τοῦ Καλοκατρώνη, ὁ ὁποῖος μετὰ ἐν ἔτος θά σταλῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον θά εἶνε τελειωμένον καὶ τὸ μαρμάρινον ἄγαλμα τοῦ Βύρωνος τὸ ὁποῖον θά στηθῇ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς Σκυλίτσῃς.

Θεατρικά.

Ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ ἐν Τερνέστη Δημοτικοῦ Θεάτρου παρεστάθη κατ' αὐτὰς τὸ τραγικώτατον ἄρμα τοῦ Ἰβάν: Οἱ Βονιάλαις. Ἡ ἐντύπωσις ἦτο τοιαύτη, ὥστε ἀπὸ τῆς τρίτης πράξεως αἱ κυρίαι ἐφυγαν, πολλὰ ἐλιποθύμησαν καὶ ἄλλαι ἤρρισαν νὰ κλαίουσι δυνακτᾷ. Ἐπὶ τέλος ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ παράστασις καὶ διεκόπη πρὸ τοῦ τέλους τοῦ δράματος.

— Ὁ θίασος Μένανδρος τῶν ἀδελφῶν Ταβουλάρη ἐνωίκισε διὰ τὸ θέρος τὸ θέατρον τῆς Ὀμοιοῦας ὅπου θά δώσῃ παραστάσεις, συνεργάτιδα προελθῶν καὶ τὴν ἱκανὴν ἡθοποιὸν δεσποινίδα Δικατερίνην Βερώνη. Νέα ἔργα σκηνικὰ φέτος ἀγγέλλονται πολλά.

— Ἐν τῷ παρισινῷ θεάτρῳ Γυμνασίῳ παρεστάθη κατ' αὐτὰς μετ' ἐπιτυχίας ἄρμα ἐξηγούμενον ἐκ τοῦ ἱμονομου μυθιστορήματος τοῦ Ἐδμόνδου Ἀμπου: L'homme à l'oreille cassée, μεταφρασθέντος καὶ παρ' ἡμῖν πρὸ ἐτῶν ἐν τῷ Παρισιαῶ ὑπὸ τὸν τίτλον «ὁ ἀπεξηραμένος Συνταγματάρχης».

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ο ΒΑΣΙΛΟΠΑΪΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἐνωτάτος τῶν Ἑλλήνων βασιλοπακίδων ἐγεννήθη ἐν Πετρούπολει τὴν 19 Ἰουλίου 1888, ὥστε εἶνε ἤδη ἡλικίας 5 ἐτῶν.